

Samenvatting

Op 18 september 2018 heeft het college besloten om de evaluatie van de verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 aan de raad te presenteren. Tevens heeft het college, op basis van de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie van de verordening, besloten om in 2019 te gaan onderzoeken op welke wijze het toetsingskader voor de subsidiering van vrijwilligersorganisaties kan worden verbeterd en of er een werkbaar en transparant systeem kan worden ontwikkeld om in de subsidieverlening aan vrijwilligersorganisaties meer rekening te houden met buurtgerelateerde problematiek.

Beslispunten

1. De conclusies en aanbevelingen van de evaluatie van de verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 overnemen.
2. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 een voorstel ontwikkelen om het toetsingskader voor basis- en flexibele subsidies te verbeteren. Bij de ontwikkeling van dit kader worden de vrijwilligersorganisaties actief betrokken.
3. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 samen met vrijwilligersorganisaties een model ontwikkelen voor kennisbevordering van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties over omgaan met specifieke doelgroepen en andere relevante onderwerpen. Het versterken van de samenwerking en onderling benutten van bestaande opleidingsmogelijkheden en kennisoverdracht door vrijwilligersorganisaties zelf maakt hier onderdeel van uit.
4. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 onderzoeken of een werkbaar, transparant systeem kan worden ontwikkeld waarbij buurtgerichte inzet en aansluiting bij buurtgerelateerde problematiek meegewogen kan worden. Bij de ontwikkeling van dit model worden de vrijwilligersorganisaties actief betrokken.
5. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 een aantal concrete maatregelen treffen om de communicatie met betrekking tot vrijwilligerswerk en subsidiemogelijkheden, verder te verbeteren.
6. De evaluatie in een informatieronde op 9 oktober 2018 presenteren aan de raad.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 18 september 2018:

Conform.

1. Aanleiding

Bij de vaststelling van de verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 door de raad op 16 juni 2016, werd met de raad afgesproken dat er eind 2018 een evaluatie van de verordening aan de raad zou worden voorgelegd.

2. Context

Verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 (raadsbesluit d.d. 14 juni 2016 nr. 38-2016).

3. Gewenste situatie

Tot 2015 werden de vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg gesubsidieerd op grond van de Verordening Subsidies vrijwilligersactiviteiten 2010 en de buurtplatforms op grond van de Verordening Geld voor de Buurten. De vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg ontvingen een historisch gegroeid vast subsidiebedrag per jaar. De buurtplatforms kregen naast een subsidie voor de reguliere organisatie- en communicatiekosten een buurtbudget gebaseerd op de buurtsamenstelling.

In 2014 werd op inhoudelijke en financiële gronden geconcludeerd dat de subsidiesystematiek aangepast diende te worden. Met name het wegvallen van de financieringsbron van de buurtplatforms, maakte een herziening noodzakelijk.

Begin 2014 is een dialoogproces gestart met alle gesubsidieerde vrijwilligersorganisaties, inclusief de buurtplatforms, om te komen tot een nieuwe subsidiesystematiek ingaande 2015. De redenen hiervoor waren o.a. vernieuwing van het vrijwilligersaanbod gelet op de transformatieopgave van het sociaal domein, ruimte bieden voor nieuwe vrijwilligersinitiatieven en -organisaties en een alternatief voor het wegvallen van de buurtbudgetten door het vervallen van het Leefbaarheidsfonds.

Tevens speelde de politieke discussie over de besteding en verantwoording van subsidiegelden, met name bij de buurtplatforms, als gevolg van een rekenkamerrapport uit 2012 een grote rol. Uitkomst van het dialoogproces was een vijftal 'dromen' voor een nieuw subsidiebeleid: 1. Zoveel mogelijk mensen doen mee, 2. Samenwerken over grenzen, 3. Vrijwilligers koesteren, 4. Flexibele financiering en 5. Vertrouwen in besluiten. Deze dromen zijn uitgewerkt in een nieuwe subsidiesystematiek die ingaande 2015 is ingevoerd.

Parallel aan het dialoogproces rondom het subsidiebeleid is de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning vanaf 2014 vernieuwd en geïntensiveerd. Dit is een doorlopend proces. De subsidiesystematiek ingaande 2015 maakt een verschil tussen basissubsidies, bedoeld voor de vaste organisatiekosten, en flexibele subsidies (de zgn. tenders), bedoeld om de vernieuwing verder te stimuleren en meer te kunnen sturen op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Om een budget

te creëren voor de flexibele subsidies is een korting van 20% doorgevoerd op de subsidies van alle vrijwilligersorganisaties.

Begin 2015 is een apart proces gestart met de buurtplatforms. Dit proces heeft er toe geleid dat zij zelf een visie hebben geschreven over hun toekomstige rol en taken als buurtnetwerken. Samen met een werkgroep van de buurtplatforms is vervolgens een ondersteuningsprogramma ontwikkeld met diverse workshops in 2016 en is een uitvoeringsregeling opgesteld voor de periode 2017 en 2018. Daar waar de buurtplatforms tot 2015 beschikten over (ruime) eigen buurtbudgetten om activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren, is hun rol vanaf 2016 komen te liggen op het verbinden van initiatieven en vrijwilligersorganisaties in de eigen buurt en het stimuleren van bewoners om zich actief in te zetten voor hun leefomgeving.

In 2017 is de Verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 in werking getreden. Bij de vaststelling van de verordening in mei 2016 heeft de Raad opdracht gegeven om eind 2018 een evaluatie van de verordening te maken en aan hen voor te leggen. Vooruitlopend op deze inhoudelijke evaluatie is op verzoek van de raad in 2017 een vervroegde procesevaluatie uitgevoerd welke d.d. 12 december 2017 in de stadsronde is besproken.

De totale evaluatie is in drie onderdelen uitgevoerd, te weten:

- een effectmeting door MOvisie in de periode april 2018 t/m augustus 2018,
- een cijfermatige analyse in 2018 en
- de procesevaluatie welke in december 2017 reeds door de raad werd vastgesteld.

Op basis van de drie onderdelen van de evaluatie kunnen de volgende conclusies en aanbevelingen geformuleerd worden. De aanbevelingen zijn vervolgens vertaald in concrete voorstellen (punt 11) en in de beslispunten van dit collegevoorstel.

1. Huidig toetsingskader is onvoldoende

Uit de evaluatie komt naar voren dat het huidige toetsingskader, zowel bij toekenning als bij de definitieve vaststelling van de subsidie, te weinig handvatten biedt om te kunnen beoordelen of, en in welke mate een voorgestelde activiteit een bijdrage levert aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Bij de invoering van de verordening was bij m.n. de basissubsidies het uitgangspunt de sociale infrastructuur van vrijwilligersorganisaties in stand te houden en daarmee de historisch gegroeide samenstelling van gesubsidieerde organisaties over te nemen. De beoordeling van het recht op subsidie vindt plaats op basis van de verordening. Daarin zijn een aantal criteria opgenomen. Om beter te kunnen beoordelen of de gesubsidieerde activiteiten van

vrijwilligersorganisaties ook daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen dient het huidige toetsingskader te worden verbeterd. Daarmee kan dan ook samen met vrijwilligersorganisaties gewerkt worden aan een betere aansluiting van hun inzet bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Bij de flexibele subsidies is een redelijk scherp toetsingskader aanwezig maar voorgesteld wordt om te komen tot een integraal nieuw toetsingskader.

Aanbeveling

In 2019 kan een nieuw toetsingskader worden ontwikkeld, waarbij zowel aandacht moet zijn voor de noodzakelijke ruimte om te kunnen innoveren als de aansluiting bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen.

2. Toegankelijkheid van de op basis van de verordening gesubsidieerde vrijwilligersactiviteiten, is over het algemeen goed, maar kan verbeterd worden voor mensen met een beperking.

De toegankelijkheid van de gesubsidieerde vrijwilligersactiviteiten is over het algemeen goed voor mensen met een (beperkte) fysieke beperking of sociale achterstand. Voor inwoners met een zwaardere fysieke beperking, een mentale beperking (verstandelijke en psychische beperkingen) en gedragsstoornissen (verslavingsproblematiek en jongeren met opgroei- en opvoedproblemen) worden veel minder activiteiten of diensten aangeboden. Een belangrijke reden waarom minder organisaties voor deze doelgroepen activiteiten aanbieden is dat vrijwilligers voor de begeleiding specifieke kennis en deskundigheid nodig hebben.

Aanbeveling

Toegankelijkheid van gesubsidieerde vrijwilligersactiviteiten voor mensen met een mentale beperking en gedragsstoornissen kan verbeterd worden door kennis- en deskundigheidsbevordering. Veel kennis is bij vrijwilligersorganisaties in huis, maar blijft vaak te beperkt tot de eigen organisatie. Samenwerking op het gebied van doelgroepgerichte kennisbevordering is nodig om de participatie van deze doelgroepen verder te bevorderen.

3. De basissubsidie waarborgt de huidige activiteiten van de vrijwilligersorganisaties. De verbinding tussen de eigen activiteiten en de mogelijkheden van de flexibele subsidies zijn niet duidelijk.

De activiteiten die organisaties aanbieden met de basissubsidie van de gemeente, zijn laagdrempelig en voornamelijk gericht op het ontmoeten en actief bezig zijn. De organisaties dragen in mindere mate bij aan de ontplooiing van deelnemers. De basissubsidies worden nu nog voornamelijk toegekend op basis van uit het verleden bestaande afspraken met vrijwilligersorganisaties. De relatie tussen thema's en doelgroepen van de flexibele subsidies en beleidsdoelstellingen zijn voor de

vrijwilligersorganisaties onduidelijk, waardoor de vrijwilligersorganisaties het lastig vinden om een verband te leggen met hun eigen activiteiten. Ondanks deze onduidelijkheid komt uit het onderzoek van Movisie naar voren dat flexibele subsidies met betrekking tot participatie, meer bijdragen aan de beleidsdoelen van de gemeente dan de activiteiten van organisaties met basissubsidie. Dit ligt deels besloten in de aard van de subsidie en de voorwaarden die de gemeente eraan stelt.

Aanbeveling

MOvisie beveelt aan om de huidige tweedeling in vaste en flexibele subsidies in stand te houden, omdat daarmee aan de ene kant direct geïnvesteerd kan worden in de versterking van de vrijwillige infrastructuur in de stad, terwijl aan de andere kant ruimte ontstaat om innovatieve, tijdelijke en nieuwe organisaties en initiatieven te ondersteunen.

4. Vrijwilligers(-organisaties) in kwetsbare buurten hebben meer moeite met het verwerven van middelen voor het uitvoeren van projecten.

Kwetsbare buurten signaleren dat zij minder mogelijkheden hebben om middelen te vinden (vaak een kleiner netwerk, minder vermogende bewoners) en geven aan moeite te hebben met het doen van een aanvraag. De rol van de buurtnetwerken i.o. is nog niet overal uitgekristalliseerd.

Tegelijkertijd lijkt het grootste deel van de subsidies stadsbreed te worden ingezet.

Aanbeveling

Een meer op de buurt gerichte subsidiesystematiek zou onderzocht dienen te worden waarbij bestaande vrijwilligersorganisaties, nieuwe buurtinitiatieven en buurtnetwerken met de gemeente en ondersteuningsorganisaties gezamenlijk een plan van aanpak maken hoe in de desbetreffende buurt de gemeentelijke beleidsdoelen op het sociaal domein het meest effectief gerealiseerd kunnen worden en welke concrete uitwerking daarbij past. Dit onderzoek zou in 2019 kunnen worden uitgevoerd.

5. De meeste middelen worden stadsbreed ingezet.

De activiteiten die organisaties aanbieden zijn overwegend stadsbreed toegankelijk en lijken zich in mindere mate te richten op specifieke buurten.

Aanbeveling:

Onderzoek in hoeverre de activiteiten die vrijwilligersorganisaties uitvoeren al buurtgericht zijn of al in buurten worden uitgevoerd. Dit onderzoek zou in 2019 kunnen worden uitgevoerd in samenhang met de aanbeveling onder 4.

6. Verbeter de communicatie

Communicatie over de mogelijkheden om subsidie aan te vragen, de ondersteuningsmogelijkheden en de beslissingen is erg belangrijk. De wijze waarop en de vormen van communicatie hebben constant de aandacht. In 2018 is een aantal maatregelen genomen om de communicatie te verbeteren waaronder het herzien van de website MaastrichtDoet, het publiceren van toegekende subsidies en contactpersonen, het uitgeven van een nieuwsbrief en het ontwikkelen van een kader voor digitale communicatie. Uit de evaluatie komt naar voren dat de communicatie nog verder verbeterd kan worden om het gebruik van de verordening en de subsidiemogelijkheden te verbeteren en de aansluiting van door vrijwilligersorganisaties ontwikkelde activiteiten en inzet, beter te laten aansluiten bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen.

Aanbeveling

De communicatie ook in 2019 verder verbeteren door de beschikkingen zowel per post als digitaal te gaan versturen en de algemene communicatie via meerdere communicatiekanalen te verspreiden. Ook zullen de toekenningen van zowel basissubsidies als de flexibele subsidies vanaf 2019 gepubliceerd worden. Door gebruik te gaan maken van persona's in de communicatie uitingen de communicatie gericht inzetten op verschillende doelgroepen wordt de communicatie verbeterd. De verbinding tussen de subsidieverlening en de gemeentelijke beleidsdoelstellingen dient inzichtelijker gemaakt te worden, hierbij dient zowel aan het aanvraagtraject als in de algemene communicatie nadrukkelijk aandacht besteed te worden. Dit geldt ook voor de beleidsdoelstellingen van de gemeente en de relatie met subsidieverlening.

Op basis van bovenstaande conclusies en aanbevelingen uit de drie onderdelen van de evaluatie kunnen de volgende concrete voorstellen worden geformuleerd:

- In 2019, samen met vrijwilligersorganisaties en andere betrokkenen, onderzoeken op welke wijze het toetsingskader voor subsidieverlening welzijn en zorg kan worden verbeterd. Daarbij is het uitgangspunt een grotere helderheid te scheppen over de aansluiting bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en te komen tot het benodigde toetsingskader om dat vast te kunnen stellen. Het doel is niet om daarmee het subsidievolume te verminderen maar vooral de beschikbare subsidie beter en effectiever in te kunnen zetten en vrijwilligersorganisaties betere handvatten te geven om aan te kunnen sluiten bij de doelstellingen van de gemeente (aanbeveling 1 en 3)
- In 2019, samen met vrijwilligersorganisaties onderzoek of het bestaande opleidingsaanbod binnen vrijwilligersorganisaties toegankelijk gemaakt kan worden voor alle vrijwilligersorganisaties en in hoeverre initiatieven van kennisdeling als b.v. de Academie voor Informele Zorg, verder kunnen worden uitgebreid. Doel is o.a. de toegankelijkheid van vrijwilligersorganisaties en – activiteiten te verbeteren, maar ook onderwerpen als

financiering, financiële afhankelijkheid van gemeentelijke subsidie e.d. dienen hierbij betrokken te worden (aanbeveling 2).

- In 2019, samen met vrijwilligersorganisaties onderzoeken of er een werkbaar en transparant systeem kan worden ontwikkeld waarbij de in de subsidieverlening meer rekening gehouden kan worden met buurtgerelateerde factoren en problematiek (aanbeveling 4 en 5)
- In 2019 een aantal concrete maatregelen uitwerken om de communicatie verder te blijven versterken als b.v. het gericht communiceren richting doelgroepen door het gebruik van persona's in ontwikkeling van communicatiestrategieën, verdere verbreding van het aantal communicatiemiddelen en vormen en een structureel gebruik van sociale media (aanbeveling 6).

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie leiden tot een aantal concrete opdrachten gericht op het verbeteren van de subsidieverlening en daarmee de duurzaamheid van zowel de sociaal maatschappelijke infrastructuur van vrijwilligersorganisaties als de door hen uitgevoerde activiteiten. Uiteraard draagt een samenleving waarin vrijwilligerswerk goed functioneert en zo breed mogelijk toegankelijk is, bij aan de gezondheid van bewoners.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Er zijn momenteel geen financiële gevolgen.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden.

- enquête onder vrijwilligersorganisaties ten aanzien van de ervaringen met het proces van de flexibele subsidies (december 2016)
- bijeenkomst in het kader van de procesevaluatie flexibele subsidies met een aantal vrijwilligersorganisaties die ervaring hebben met aanvragen van flexibele subsidies (4 september 2017)
- enquête onder vrijwilligersorganisaties en beleidsmedewerkers met betrekking tot hun mening over de thema's van de tenders 2017 en wensen ten aanzien van de thema's voor 2018.
- werkconferentie met vrijwilligersorganisaties en beleidsmedewerkers i.h.k.v. de effectmeting door MOvisie om te komen tot een toetsingskader(12 maart 2018)
- werkconferentie met vrijwilligersorganisaties i.h.k.v. de effectmeting door MOvisie om de effecten van vrijwilligerswerk te onderzoeken (13 april 2018)
- enquête onder alle vrijwilligersorganisaties i.h.k.v. de effectmeting door MOvisie (mei-juni 2018)
- interviews met vrijwilligers en deelnemers aan vrijwilligersactiviteiten i.h.k.v. de effectmeting door MOvisie (juni 2018)
- terugkoppeling aan vrijwilligersorganisaties van de conclusies en aanbevelingen van MOvisie (27 augustus 2018)

11. Voorstel

1. De conclusies en aanbevelingen van de evaluatie van de verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 overnemen.
2. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 een voorstel ontwikkelen om het toetsingskader voor basis- en flexibele subsidies te verbeteren. Bij de ontwikkeling van dit kader worden de vrijwilligersorganisaties actief betrokken.
3. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 samen met vrijwilligersorganisaties een model ontwikkelen voor kennisbevordering van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties over omgaan met specifieke doelgroepen en andere relevante onderwerpen. Het versterken van de samenwerking en onderling benutten van bestaande opleidingsmogelijkheden en kennisoverdracht door vrijwilligersorganisaties zelf maakt hier onderdeel van uit.
4. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 onderzoeken of een werkbaar, transparant systeem kan worden ontwikkeld waarbij buurtgerichte inzet en

aansluiting bij buurtgerelateerde problematiek meegewogen kan worden. Bij de ontwikkeling van dit model worden de vrijwilligersorganisaties actief betrokken.

5. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie, in 2019 een aantal concrete maatregelen treffen om de communicatie met betrekking tot vrijwilligerswerk en subsidiemogelijkheden, verder te verbeteren.
6. De evaluatie in een informatieronde te presenteren aan de raad.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

In 2019 zullen de acties volgend uit de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie worden uitgevoerd. De resultaten daarvan zullen eind 2019 aan het college en de raad worden voorgelegd.